

15.11.2021

§ 848

V 24.11.2021, Valtuutettu Atte Harjanteen aloite purettavien kiinteistöjen taidekäytön edistämisestä

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Atte Harjanne ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki edistää purettavien tai muuten tyhjiällä olevien tilojen saattamista taide- ja kulttuurikäyttöön Keravalla toteutetun Taitteen kotitalon tapaan.

Tyhjiällä olevien tilojen väliaikaista käyttöä on valmisteltu kevästä lähtien kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä. Valmistelua ohjaavat kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä taide- ja kulttuurivisio, jotka sisältävät yhdenmukaisia tavoitteita tilojen käytön suhteen.

Valmistelutyön tavoitteena on luoda ensi kesään mennessä malli tyhjien tilojen väliaikaiskäytöstä taide- ja kulttuuritoimijoiden työskentelyyn. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on osoitettu projektipäällikkö mallin työstämiseen yhdessä alan toimijoiden kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala kartoittaa parhaillaan tyhjillään olevia, vaikeasti vuokrattavia kohteita, jotka voisivat soveltua aloitteen mukaiseen käyttöön. Kartoitus pyritään saamaan valmiiksi tämän vuoden aikana.

Väliaikaisesti tyhjillään olevat tilat voivat parhaimmillaan palvella määraaikaisina taiteellisen työskentelyn, kokemuksen ja esittämisen paikkoina. Purettavat tilat puolestaan voivat hyvin konkreettisesti toimia taiteen ja kulttuurin alustana aloitteessa mainitun Taiteen kotitalon tapaan.

Helsingissä on merkittävä määrä tyhjillään olevia tiloja odottaen esimerkiksi kaavamuutosta, purkamista tai uutta sovittua käyttöä. Tilojen oleminen pitkään tyhjillään voi lisätä ilkeävaltaa ja turvattomuuden tunnetta alueella. Näitä vastaan taidekäyttö tuo sosiaalista kontrollia, elävöittää kaupunkiympäristöä ja nostaa alueen kiinnostavuutta.

Kaupunki pitää tiloja tyhjillään niin vähän kuin mahdollista. Mikäli pitkäaikaiseen vuokraukseen ei riitä kysyntää, tiloja tarjotaan myös lyhytaikaiseen käyttöön. Tilapäiseen kulttuurikäyttöön on tälläkin hetkellä vuokrattuna tiloja mm. Lapinlahden sairaalasta ja Vuosaaren lukiosta. Vastaavaa vuokraustoimintaa on tarkoitus jatkaa. Osa tyhjillään olevista rakennuksista on kohteita, joista on tarkoitus luopua.

Silloin kun tilojen tyhjeneminen on suunnitelmallista peruskorjauksen tai purkamisen vuoksi, väliaikaiskäyttöä on helpompi suunnitella. Jos vuokralainen on irtisanoutunut tilojen osoittauduttua käyttökelvottomiksi turvallisuuteen tai terveellisyysyteen liittyvien ongelmien vuoksi, on lähes mahdotonta laatia suunnitelmaa väliaikaiskäytöstä.

Merkittävä osa tyhjillään olevista tiloista on niin huonossa kunnossa, ettei niitä voida ottaa mihinkään käyttöön ilman jonkinasteisia korjaustoimenpiteitä. Tilojen vuokraaminen siten, että vuokralainen vastaa välttämättömistä korjaustoimista ja ottaa vastuulleen talotekniikan ja turvallisuuden, on onnistunut varsin harvoin. Kohderyhmään kuuluvilla vuokralaisilla ei useinkaan ole taloudellisia edellytyksiä käyttöönoton vaatimien korjausinvestointeihin.

Vaikka asiaan liittyy useita ratkaistavia ongelmia, purkua odottavien tilojen käyttäminen taiteen ja kulttuurin alustoina on tavoitteena kannattava. Asiaa edistetään kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä.

Vastaus on kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausuntojen mukainen.

15.11.2021

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa. Jotta hallintosäännön määräämässä käsittelyajassa pysyttäisiin, kaupunginhallituksen olisi päätettävä asia tässä kokouksessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 574

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 135

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa aloitteen esitystä koskien purettavien kiinteistöjen taidekäytön edistämistä Helsingissä.

Aloitteentekijät ovat osuneet ajankohtaiseen ilmiöön, joka liittyy tilojen koko elinkaaren hyödyntämiseen, tilojen kierrätysajatteluun, toimijoiden kiertolaisuuteen sekä urbaanin kaupunkikulttuurin ja katutaiteen kehitykseen.

Väliaikaisesti tyhjiillään olevat tilat voivat parhaimmillaan palvella määraaikaisina taiteellisen työskentelyn, kokemuksen ja esittämisen paikkoina. Purettavat tilat puolestaan voivat hyvin konkreettisesti toimia taiteen ja kulttuurin alustana, eräänlaisena suurtaideteoksena kuten aloitteessa mainittu Keravan ”Taiteen kotitalo”. Helsingissäkin on merkittävä

määrä tyhjiillään olevia tiloja odottaen esim. kaavamuutosta, purkamista tai uutta sovittua käyttöä. Rakennusten omistajan näkökulmasta ja tyhjien, pimeinä olevien tilojen pitäminen pitkään tyhjiillään voi lisätä alueella turvattomuuden tunnetta ja ilkeältä ja toisaalta voi olla huolestuttava viestiä myös kaupungin omaisuuden ylläpidosta – näitä vastaan taidekäyttö tuo sosiaalista kontrollia ja positiivista viestiä. Taidekäyttö myös säännöllisesti elävöittää kaupunkiympäristöä ja nostaa alueen kiinnostavuutta. Väliaikaiskäyttöön sisältyy haasteita ja mahdollisuuksia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan (Kuva) kulttuuripalvelukokonaisuus on yhdessä kaupunkiympäristön toimialan (Kymp) rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden kanssa kevästä 2021 lähtien tavoitelluista valmistellut tyhjilleen jäävien tilojen väliaikaista käyttöä. Aloitteessa kuvattu sopii käsiteltäväksi samassa prosessissa. Työtä ohjaavat ja tukevat kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä taide- ja kulttuurivisio Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030, jotka sisältävät yhdenmukaisia tavoitteita.

Kesään 2022 mennessä tavoitteena on luoda ja pilotoida malli kaupungin tyhjilleen jääneiden tilojen väliaikaiskäytöstä taide- ja kulttuuritoimijoiden työskentelytiloina. Prosessissa on jo tunnistettu tilakokonaisuuden vuokraukseen liittyvän operaattorin tarve, joka huolehtii tilojen ohjaamisesta yksittäisille käyttäjille. Osa keskeisistä taide- ja kulttuurialan tilaoperaattoreista osallistui Kymppin ja Kuvan yhteiseen aivoriiheen keuhkuissa 2021 esitellen samalla omia toimintamallejaan. Kuvassa on tavoitteen edistämiseksi osoitettu projektipäällikkö mm. tilojen väliaikaisen käytön projektimallin työstämiseen Kymppin ja alan toimijoiden kanssa yhteistyössä, myös Kymppistä avainhenkilöt on tunnistettu. Työn alla on toimialojen osaamisen ja käytössä olevien keinojen yhdistäminen ja ns. win-win-ratkaisujen löytäminen, joissa toteutuisi suurin mahdollinen hyöty osapuolten käytössä olevat taloudelliset ja toiminnalliset realiteetit huomioiden.

Taustatietoa Purkutaide-kollektiivin toiminnasta

Aktiivinen Purkutaide-kollektiivi taiteilijoihin (vrt. aloitealoite) on vuodesta 2016 lähtien toteuttanut yhdeksän projektia, vuonna 2021 Kervan suositun Taiteen kotitalon lisäksi Hotelli Helkaan tehdyn, 'Purkutaidervaltauksena' mainostetun pandemiaprojektin.

"Toimintamme on saanut alkunsa yksinkertaisesta ajatuksesta: Ympäristö on tyhjiillään purkua odottavia tai muuten vajaakäytölle jääneitä tiloja. Taide- ja kulttuuritoimijoilla on tilatarpeita. Yhdistä edelliset." Purkutaide-kollektiivin tavoitteena on se, että tyhjilleen jäävien tilojen väliaikaiskäytöstä syntyisi yleinen käytäntö. <https://www.purkutaide.com>.

15.11.2021

Espon Keraan, kaupunkiradan varrelle, suunnitellaan älykaupunkia kiertotalouden esimerkkialueeksi. Purkuaan odottavassa, jättikokoisessa (noin 100 000 m²) Inex Partnersin entisessä logistiikkakeskuksessa aloitti vuonna 2020 toimijana Kera-kollektiivi SOK:n ja Espon kaupungin myötävaikutuksella. Tavoitteena on luoda uutta kaupunkikulttuuria ja taidetta yhdessä kaupunkilaisten kanssa elävöittämään Keran aluetta – ennen kuin hallit puretaan uuden asutuksen alta. Taidetta, kaupunkiviljelyä, kirppiksiä ja suunnitteilla musiikkitapahtumia. Halleilla on myös urheilutoimijoita ja pienpanimoita. www.kerakollektiivi.fi

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, projektipäällikkö, Kulttuuripalvelut, puhelin: 310 29874
[paiju.tyrvainen\(a\)hel.fi](mailto:paiju.tyrvainen(a)hel.fi)